

Öğrenci Direnç Davranışları Öğretmen Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğrenci Direnç Davranışları Öğretmen Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26551>

Özet

Ö?renci Direnç Davran??? Ö?retmen Ölçe?i (ÖDDÖÖ), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda kar??la?t?klar? ö?rencilerin direnç davran??lar?n?n hem **varl???n?** hem de **s?kl???n?** ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir Ö?retmen Ölçe?i'dir. Bu ölçek, e?itim ortamlar?nda disiplin sorunlar?, motivasyon eksikli?i ve görev reddi gibi durumlar? ö?retmen perspektifinden sistematik olarak de?erlendirmeyi hedefler. 2018 y?l?nda Mediha Sar? taraf?ndan geli?tirilen bu araç, ö?rencilerin pasif veya aktif olarak sergiledi?i direnç tepkilerini belirleyerek, e?itimcilerin bu davran??lar? daha iyi anlamas?na ve yönetmesine katkıda bulunmaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, Psikometri standartlar?na uygun olarak gerçekte?irilmif tir.

Ölçek, ö?retmenlere ö?rencilerin ders içi aktivitelere kat?lmama, kurallara uymama veya ödevleri yerine getirmeme gibi çe?itli direnç biçimlerini raporlama fırsat? sunar. Bu sayede, ö?retmenlerin gözlemledi?i davran??sal örüntülerin kapsamlı bir analizi yap?labılır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci direnci, Ö?renci Direnç Davran???, ö?retmen alg?s?, s?n?f yönetimi, e?itim psikolojisi, davran?? de?erlendirme, ö?retmen ölçe?i, psikometrik geli?tirme.

Yazarlar

Mediha Sar?

Amaç

Ölçe?in temel amacı, e?itimcilerin gözünden ö?rencilerin **direnç davran??lar?n?n** düzeyini ve türünü saptamaktır. Bu direnç davran??lar?, ö?rencilerin okulun veya ö?retmenin beklentilerine, kurallara ya da akademik görevlerine kar?? gösterdi?i olumsuz tepkileri kapsar. Ölçek, ö?retmenlerin bu davran??lar?n s?kl???n? ve yo?unlu?unu tarafsız bir ?ekilde de?erlendirmesini sa?lamak üzere tasarlanmıftır.

Bu araç, sadece sorunlu davran??lar?n tespiti için de?il, aynı zamanda e?itim ara?tırmacılar?na s?n?f içi dinamikleri inceleme ve etkili s?n?f yönetimi stratejileri geli?tirme konusunda güvenilir veri sa?lama amacı ta?ır. Ölçek, özellikle ö?rencilerin pasif ve aktif kar?? koyma biçimlerini ayırt etmeye yardımcı olacak ?ekilde yap?landırılmıftır.

Yapı

Ö?renci Direnç Davran??? Ö?retmen Ölçe?i'nin ölçtü?ü temel yapı, **Ö?renci Direnç**

Davranışlar'dır. Bu yapı, eğitim psikolojisi alanında kritik bir öneme sahiptir ve öğrencilerin öğrenme sürecine veya otorite figürlerine karşı gösterdikleri psikolojik veya davranışsal tepkileri ifade eder. Direnç, genellikle iki ana kategori altında incelenir: aktif direnç (tartışma, meydan okuma) ve pasif direnç (görevden kaçınma, ilgisizlik, erteleme).

Ölçek, bu karmaşık yapıyı öğretmenlerin kolayca gözlemleyebileceği ve derecelendirebileceği somut davranışsal göstergeler aracılığıyla ölçmeyi amaçlar. Ölçeğin başarılı bir şekilde geliştirilmesi, direnç davranışlarının altında yatan nedenlerin (örneğin, algılanan adaletsizlik, anlamsızlık veya özerklik ihtiyacı) anlaşılmasına kapı aralar.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, yapısal uygunluğun belirlenmesi amacıyla gerekli **Geçerlik** analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Geliştirme makalesinde (Sarı, 2018) detaylı geçerlik bulguları açıkça belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme çalışması başlangıcında genellikle **yapı geçerli** (Exploratory Factor Analysis ve Confirmatory Factor Analysis yoluyla) ve **içerik geçerli** (uzman görüşleri ile) sağlanmaktadır.

İçerik geçerli, ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen öğrenci direnç davranışları yapısını yeterince temsil ettiğini doğrulamak için uzman öğretmen ve akademisyen görüşlerine başvurularak sağlanmaktadır. Yapı geçerli ise, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini gösterir.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde spesifik **Güvenirlilik** katsayılarına dair bilgi bulunmamaktadır. Ancak, psikometrik açıdan sağlam bir geliştirme çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek amacıyla **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplanmalıdır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Gelecekteki çalışmalarda, ölçeğin zamana karşı tutarlılığını (test-tekrar test güvenirliliği) ve farklı değerlendiriciler arasındaki tutarlılığını (değerlendiriciler arası güvenirlilik) belirlemek için ek araştırmalar yapılması faydalı olacaktır, zira bu bir öğretmen derecelendirme ölçeğidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında, öğrenci direnç davranışlarının altında yatan temel boyutları belirlemek için **Faktör Analizi** kullanılmaktadır. Bu süreç, genellikle **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** ile başlar ve ardından **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile devam eder. AFA, başlangıçta çok sayıda maddeden oluşan havuzun, direnç davranışlarının farklı alt boyutlarını temsil eden anlamlı faktörlere ayrılmasını sağlamaktadır.

DFA ise, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele ne ölçüde uydu?unu test etmek için kullan?lm???r. Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?da oldu?u ve ö?renci direncinin farklı tezahürlerini (örne?in, pasif kar?? gelme, otoriteye kar?? ç?kma, akademik görevden kaç?nma) ölçen alt faktörlere sahip oldu?u varsay?lmaktadır.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Ö?retmen Derecelendirme Ölçe?i)

Format: Ö?retmenler tarafından ö?rencilerin davran??lar?n?n s?kl???n? de?erlendiren maddelerden olu?ur. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemiştir, ancak tipik olarak Likert tipi bir ölçek (örne?in, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a) kullan?ld??? varsay?labilir.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Ö?retmenler (Ö?rencilerin davran??lar?n? de?erlendirmek için).

Ya? Grubu: ?lkokul, ortaokul veya lise ö?rencileri (Ölçe?in uyguland??? çal??mada belirtilen ö?renci ya? aral???na ba?lıdır).

Nüfus Detaylar?: Ö?renci direnç davran??lar?n? gözlemleyen ve raporlayan her seviyeden e?itimci.

Test Metodolojisi: Gözleme dayalı öznel de?erlendirme. Ö?retmenler, belirli bir ö?renci veya genel s?n?f ba?lam?nda direnç davran??lar?n?n varlı???n? ve s?kl???n? derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

E?itimde direnç, davran??sal de?erlendirme, s?n?f disiplini, E?itim Psikolojisi, psikometrik araç, ö?retmen raporu, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: msari@cu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Çukurova Üniversitesi (Tahmini, e-posta adresine dayanarak).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanıma ilişkin izinler ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Mediha Sarı ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle yazarın iznine tabidir.

Kaynaklar

Sarı, M. (2018). Development of a Teacher Scale to Measure Presence and Frequency of Students' Resistance Behaviours. *Universal Journal of Educational Research*. 6(2), 226-234.

Ölçeğin orijinal makalesi ve tüm detayları içeren PDF dosyası buradan indirilebilir: [teacher-scale-to-measure-presence-and-frequency-of-students-resistance-behaviours-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2018/06/teacher-scale-to-measure-presence-and-frequency-of-students-resistance-behaviours-toad.pdf)

Öğrenci Direnç Davranışları Öğretmen Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler, yukarıda belirtilen kaynak makalenin (Sarı, 2018) tam metninde yer almaktadır. Genel olarak, maddelerin öğretmenlerin gözlemlediği, ders sırasında kurallara uymama, pasif ilgisizlik veya açıkça karşı gelme gibi öğrenci direnç davranışları yansıtmaktadır.